

1. december 2014 - Svetový deň AIDS

Jednou z najúspešnejších kampaní, zvyšujúcich povedomie ľudí o nebezpečenstve prenosu HIV/AIDS a možnosti prevencie, je Medzinárodný deň boja proti AIDS (World AIDS Day). Celý svet si ho 1. decembra pripomína už po 26. krát. Témou tohto ročníka je „Closing the gap in HIV prevention and treatment“, čiže snaha o odstránenie nedostatkov v oblasti prevencie a liečby HIV.

Spoločným medzinárodným symbolom informovanosti o problematike HIV/AIDS je červená stužka (ang. Red Ribbon). Je to symbol solidarity s ľuďmi žijúcimi s HIV alebo AIDS. Červená stužka je značkou pre upevňovanie povedomia o HIV a AIDS medzi ľuďmi, je začlenená do loga asociácie UNAIDS a ďalších organizácií, ktoré sa venujú problematike HIV/AIDS.

Podľa organizácie **UNAIDS** (Joint United Nations Programme on HIV/AIDS) žilo koncom roku 2013 na svete asi 35 miliónov ľudí s HIV, pričom z tohto počtu bolo približne 2,1 milióna novoinfikovaných osôb. Takmer 70 % infikovaných osôb žije v oblasti Subsaharskej Afriky. Zaznamenaných bolo približne 1,5 milióna úmrtí na AIDS. V roku 2013 bola antiretrovírusová liečba zabezpečená u takmer u 8 miliónov ľudí žijúcich s HIV, z tohto počtu bolo 740 000 detí.

V krajinách **Európskej únie** bolo v roku 2012 hlásených 29 381 prípadov HIV, čo predstavuje incidenciu 5,8 na 100 000 obyvateľov. Najviac prípadov bolo zaznamenaných v Estónsku, Lotyšsku, Belgicku, Veľkej Británii a Luxembursku. Najmenej prípadov bolo hlásených v Slovenskej republike a Chorvátsku. V roku 2012 bolo zaznamenaných 4 313 prípadov AIDS, čo predstavovalo incidenciu 0,8 na 100 000 obyvateľov. Najviac prípadov bolo hlásených v Lotyšsku, Estónsku, Portugalsku a Španielsku.

Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v **Slovenskej republike** v roku 1985 do 30. 9. 2014 bolo zaznamenaných 704 prípadov s HIV (občania SR a cudzinci). Z 577 prípadov u občanov SR sa 498 vyskytlo u mužov a 79 u žien. U 76 osôb (65 mužov, 11 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS. Zaznamenaných bolo 53 úmrtí ľudí s HIV (z toho 41 v štádiu AIDS). Slovenská republika patrí v ostatných rokoch naďalej k členským štátom Európskej únie s najnižšou incidenciou HIV.

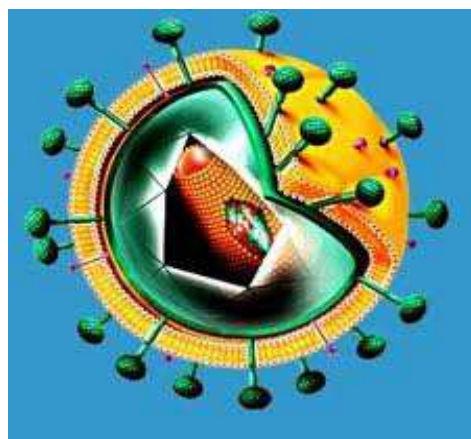
Na **Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach** je zriadená **Poradňa prevencie HIV/AIDS**, ktorá realizuje poradenstvo a odbery krvi na vyšetrenie anti - HIV protilátok. Vyšetrenie sa robí anonymne a bezplatne, výsledky sa odovzdávajú osobne.

Odborné konzultácie poskytuje denne od 8.00 do 9.30 h. na: **Sennom trhu 4 v Košiciach** na odbore lekárskej mikrobiológie, 055/622 15 07 - kl. 27, **aids@ruvzke.sk**.

Čo je to HIV/AIDS ?

Vírus imunitnej nedostatočnosti človeka je retrovírus, ktorý útočí na bunky imunitného systému a ničí ich, alebo ich znefunkčňuje. V organizme napadá určitú skupinu bielych krviniek, T lymfocyty, v ktorých sa množí, neskôr ich aj zabíja a znižuje tak ich počet v tele napadnutého človeka. Výrazný pokles počtu bielych krviniek, ktoré hrajú dôležitú úlohu v obranyschopnosti ľudského organizmu, vedie k zlyhávaniu imunity a rozvíja sa v ochorenie AIDS. Tým, že je imunitný systém slabší, človek ľahšie podľahne iným ochoreniam, baktériám a vírusom.

PRÍZNAKY

Prvé príznaky HIV infekcie sú ľahko zameniteľné s chrípkovým ochorením a objavujú sa 2 – 3 týždne od infikovania. Avšak človek nakazený vírusom HIV nemusí mať dlhú dobu, napríklad niekoľko rokov, vôbec žiadne zdravotné problémy. Tomuto obdobiu sa hovorí **bezpríznakové nosičstvo** vírusu HIV. I v tomto období môže nakazený človek preniesť infekciu na ďalšie osoby.

Pritom sám vyzerá a cíti sa celkom zdravý a ani jeho partner na ňom nič nespozná. Len pri laboratórnom vyšetrení na prítomnosť HIV protilátok je u testovaného zistený pozitívny nález, človek je "HIV pozitívny".

Podľa súčasných poznatkov nemožno s určitosťou povedať, či sa u všetkých HIV nakazených osôb ochorenie prejaví. U veľkej väčšiny z nich dôjde k rozvoju príznakov v priemere za 10 - 11 rokov po nakazení. Ako rýchlo alebo neskoro dôjde k rozvoju **ochorenia AIDS**, ovplyvňuje celý rad faktorov, ako je pôvodná úroveň obranyschopnosti, životný štýl, vyrovnávanie sa so stresovými situáciami, výživové návyky a mnoho ďalších podmienok, predovšetkým včas začatá liečba.

Každé, i ľahké ochorenie predstavuje pre organizmus záťaž. K prepuknutiu choroby AIDS zo štádia obvyčajnej HIV positivity môže tiež prispieť tzv. reinfekcia, teda príjem ďalšej dávky vírusu do organizmu. Preto i HIV pozitívny človek pri sexuálnom styku s HIV pozitívnym partnerom musí dodržiavať zásady bezpečného sexu a používať ochranné prostriedky, aby chránil nielen druhých, ale i sám seba.

PRENOS

Prenáša sa spravidla pri **nechránenom pohlavnom akte**, hlavne pri homosexuálnom styku, v niektorých prípadoch pri **transfúzii krvi**.

K prenosu infekcie HIV z matky na dieťa môže dôjsť počas tehotenstva, počas pôrodu alebo pri dojčení. Najčastejšie je to však počas pôrodu. V súčasnosti vďaka kombinovanej terapii, ktorá sa podáva budúcim mamičkám počas tehotenstva a novorodencom šesť týždňov po pôrode, sa prenos infekcie HIV z matky na dieťa zredukoval na 7-8%. HIV-pozitívnym matkám sa po pôrode neodporúča dojčiť svoje dieťa.

Osobitnú skupinu ľudí predstavujú **vnútrožilní užívatelia drog**. Najmä v prípade, ak spoločne používajú ihly, striekačky i roztok drogy, sú ohrození prenosom HIV.

Rizikové sú tiež zákroky ako **tetovanie, piercing**, prepichovanie uší a akupunktúra. Je preto nevyhnutné, aby takéto zákroky vykonávali len ľudia s platnou licenciou, ktorí dodržia zásady hygieny a ochrany zdravia svojich zákazníkov / pacientov.

1. december
Svetový deň boja
proti HIV/AIDS

Pripnite si aj vy
symbol solidarity

HIV POMOC.SK

  World Health Organization
Country Office in Slovakia
Kancelária WHO na Slovensku